

Man har endvidere drøftet de private bankers voksende rentemarginaler, og der er under drøftelserne af medlemmer af udvalget fremsat forskellige forslag til begrænsning af marginalerne.

Under samrådene med statsministeren og finansministeren har ministrene understreget, at grundlaget for regeringens finanspolitik ikke blot er den statsfinansielle stilling, men en bedømmelse af landets økonomiske stilling som helhed. De to centrale punkter i denne bedømmelse er:

1. Der er i 1969 opnået fuld beskæftigelse og fuld udnyttelse af produktionskapaciteten. Spillerummet for yderligere produktionsstigning i 1970 er derfor en del mindre end sidste år.

2. Underskuddet på den løbende betalingsbalance er i 1969 nået op på ca. 3.000 mill. kr. Med de nuværende anspændte låneforhold i udlandet ville en fortsættelse af dette underskud være ganske uforsvarlig i betragtning af den risiko, dette indebærer for beskæftigelsen — ikke blot i en fjern fremtid, men allerede i 1970 og 1971.

Det er derfor afgørende nødvendigt, at en betydelig del af den produktionsstigning, der kan nås i 1970, anvendes til en forøgelse af eksporten. Dette gælder så meget mere, som afsætningsvilkårene i udlandet nu er gode, men meget vel kan tænkes at blive ringere på lidt længere sigt.

Gennemførelsen af denne omstilling inden for den danske økonomi forudsætter, at stigningen i det offentlige og private forbrug, der udviklede sig meget hurtigt igennem 1969, dæmpes ned. Vejen hertil er, at væksten i statens indtægter bliver stærkere end i udgifterne — altså et øget kasseoverskud.

Regeringen traf beslutning herom i maj 1969, da det stod klart, at et kraftigt opsving i produktion og beskæftigelse var i gang samtidig med, at valutakrisen viste, hvor sårbar økonomien var. Midlerne var en beskæring af de offentlige budgetter, afgiftsforhøjelser samt en udskrivningsprocent for kildeskatten på 95.

Det påregnedes i maj, at disse forholdsregler ville resultere i et kasseoverskud i 1970-71 på 1.000 mill. kr. Den vedholdende kraftige vækst i den økonomiske aktivitet og i indkomsterne har medført, at statsind-

tægterne i 1970-71 må vurderes så meget højere, at der anslås et kasseoverskud i 1970-71 på næsten 1.500 mill. kr.

Men den hurtige ekspansion og den ledsagende vækst i valutaunderskuddet har også betydet, at der nu er behov for et større kasseoverskud end det, der tegnede sig i maj.

I forbindelse med udvalgsforhandlingerne er foretaget en ny gennemgang af statsbudgettet for 1970-71, men der har ikke herunder kunnet fremføres saglige grunde for, at bedømmelsen af statens indtægter og udgifter nu skulle ændres. Man har i denne sammenhæng også drøftet ligningen af B-skatten og størrelsen af de senere indgående restskatter, men heller ikke her har der kunnet påvises noget grundlag for en ændret vurdering.

Regeringen har derfor også fundet, at der — ud over de lempelser på det socialpolitiske område, som nu vil blive forelagt — ikke er grundlag for ændringer i den finansielle politik. Der er for 1970-71 budgetteret et kasseoverskud svarende til godt 4 pct. af statsindtægterne. I tidligere situationer, hvor økonomien på tilsvarende måde var præget af stærk indre efterspørgsel og underskud på betalingsbalancen, har et stort kasseoverskud været anset for helt nødvendigt; i 1964-65 udgjorde overskuddet således 8 pct. af statsindtægterne.

Regeringen er indstillet på at medvirke til at fjerne skævheder i indkomsterne, som måtte blive en følge af den stramme politik. Derfor fremsættes forslag vedrørende de sociale pensioner og dagpengeydelse.

Statsministeren har over for udvalget oplyst, at regeringen har anmodet Danmarks Nationalbank og Tilsynet med Banker og Sparekasser om at give regeringen en redegørelse for forholdene omkring renteftalen og en vurdering af mulighederne for ændringer i aftalen. Statsministeren gav udtryk for, at hvis de to institutioner skulle være indstillet på ændringer, havde regeringen ikke på forhånd noget at indvende.

I et samråd med socialministeren har man bl. a. drøftet pensionisternes skattemæssige stilling efter overgangen til kildeskat.

Socialministeren redegjorde for, at der her er opstået et særligt problem, idet der er visse grupper, som ikke — til trods for